

7000 TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 328 776	4 529 000	0	4 529 000	4 620 355	91 355
Toimintakulut	-4 439 232	-4 759 160	0	-4 759 160	-4 886 705	-127 545
Toimintakate	-110 456	-230 160	0	-230 160	-266 350	-36 190

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, kiinteistönhoidon, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Lisäksi pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto kuuluu palvelualueeseen. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta. Uurainen on mukana myös Jyväskylän kaupunkiseudun yhteistyössä MAL-sopimusmenettelyssä, joka osaltaan lisäsi työkuormaa. Lisäksi loppuvuodesta aloitetut hyvinvointialueen valmistelutyöt asettivat monenlaisia haasteita.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2021 kohdistuivat rakennustarkastajan viranomaistehtävien ostopalvelun pysyvän yhteistoimintamallin järjestämiseen. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät ostettiin ostopalveluna Saarijärven kaupungilta. Muutoksia henkilöstötilanteeseen toi palveluinsinöörin irtisanoutuminen vuoden 2021 lopulla, joka vaikutti rakennusvalvonnan ostopalvelusopimuksen sisältöön rakennusvalvonnan avustavien töiden osalta. Henkilöstötilanteen muutoksen myötä konsernipalveluiden toimistosihteerin työpanosta siirrettiin osa-aikaisesti avustaviin tehtäviin tekniselle toimelle. Vesihuoltolaitoksen taloutta ja toimintaa tehostettiin edelleen toteuttamalla vesityöryhmässä tehtyjä linjauksia yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Lisäksi tehtiin kunnan viemäriverkoston vuotovesikartoitusta saneeraussuunnittelun pohjaksi. Tilapalvelun toiminta joutui uudelleenjärjestelyjen kohteeksi palveluinsinöörin irtisanouduttua ja toiminnan kehittäminen hidastui oleellisesti. Vuoden 2021 talousarvioon tuli ensimmäistä kertaa näkyville tilapalvelun aiheuttaman organisaatiomuutoksen palkkajaot. Teknisen henkilöstön tehtäväkuvia tarkennettiin ja henkilöstöresurssit

tarkastettiin vastaamaan työnmitoituksia. Tilapalvelun toimintakulttuuria yhtenäistettiin kiinteistönhoidon ja siivoustyön osalta paremman teknisen ylläpitotason saavuttamiseksi.

Ruoka- ja siivouspalvelu on kirjattu teknisen toimen tila- ja tukipalveluiden yhteyteen vielä erikseen selkeyden vuoksi, sillä se on kokonaisuutena ollut vasta vuoden 2020 alusta teknisen lautakunnan alaisuudessa. Määrärahat on sisällytetty kuitenkin tuki- ja tilapalvelu -kustannuspaikan alle.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Osaaminen on ajan tasalla	Lakiopillisesti oikea neuvonta: valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.	Koulutustarpeet kartoitetaan ja osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa
Tehokas verkostotoiminta	Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit	Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa
Joustavuus ja mutkattomuus asioinnissa	Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen	Matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate
Toteutuminen	Vuona 2021 koronapandemiatilanne vähensi tilapäisesti koulutuksiin osallistumista. Koulutuksia ja tapaamisia siirrettiin etäyhteyksien avulla toteutettaviksi, teknisen hallinnossa työskenneltiin paljon etätöissä. Etätöskentely toi paljon positiivisia vaikutuksia työskentelytapoihin.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Muutokset henkilöstötilanteessa sekoittivat merkittävästi toimintamalleja. Asiat kuitenkin etenivät olosuhteisiin nähden hyvin, vaikka koronatilanne lisäsi tilanteen kuormittavuutta. Lisäksi vastuualueiden ja tehtäväkuvien muutokset sekä kiire aiheuttavat ajoittain epäselvyyttä.

Henkilöstöressurit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Yksikin pidempi poissaolo voi vesittää hankkeiden etenemisen. Henkilöstövaihdokset teknisellä osastolla sekoittavat rutiineja ja uusien toimintatapojen omaksuminen vie aikansa. Tiedon siirtyminen ja hankkeiden hallinta horjuu henkilövaihdosten yhteydessä. Tehtäväkuvien / vastuualueiden epäselvyydet ja kiire aiheuttavat epäselvyyttä ja asioita voi jäädä huomaamatta. Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen aiheuttaa haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit ja niiden hallinta pienillä henkilöstöressursseilla aiheuttaa ongelmia, hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla. Työuupumisen

vaikutus työnteon laatuun ja motivaatioon sekä pelko sairauslomista ovat erittäin merkittävä riski.

Investointi- ja peruskorjaushankkeiden läpivienti ja niiden hallinta pienellä henkilöstöresurssilla aiheuttaa ajoittain ongelmia jatkuvien työtehtävien hoitamiseksi. Hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edukkaimmalla tavalla ja kiire voi aiheuttaa huonoja päätöksiä.

Sisäinen valvonta:

Toimiala: Tekninen toimi

Sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (Alva, pelastuslaitos, Loimua, JS-Puhdistamo, urakoitsijat)
- sähkösopimukset (kilpailuttaminen)
- vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat

muut tekniset toimen sopimukset

7100 Hallinto ja muu toiminta

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	16 601	27 000	0	27 000	27 876	876
Toimintakulut	-184 761	-204 790	0	-204 790	-211 607	-6 817
Toimintakate	-168 160	-177 790	0	-177 790	-183 731	-5 941

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto- ja muu toiminta kattaa teknisen toimen hallinnon työntekijöiden palkkamenot sekä tarvikehankinnat ja kaluston. Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti määrärahojen puitteissa. Teknisen toimen hallinnon osalla palkkakulut on muutettu vastaamaan tilapalvelun, ympäristötoimen ja vesihuoltolaitoksen toiminnan henkilöstömuutoksia. Näistä aiheutuen hallinnon osalla kulurakenne on kasvanut vuoteen 2020 nähden. Rakennusrekisterihankkeen määräaikaisen työntekijän palkkakulut näkyvät hallinnon palkkakuluissa, tämä määräraha varattiin alun perin tukipalveluihin viheryöntekijän osuuteen (pieni ylitys hallinnon palkkakuluissa).

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Hallinnon osalle tehtyjä tehtävänkuvia tarkennettiin vuoden 2021 aikana ja vastuualueita tarkennettiin. Palveluinsinöörin irtisanouduttua työtehtäviä täytyi kuitenkin uudelleen jakaa loppuvuodesta.

Vastuunjakoa tilapalvelun ja vesilaitoksen osalla selkeytettiin ja jalkautettiin toimintatapoihin. Tilapalvelun osalla otettiin käyttöön vuosikello, jonka mukaisesti tehtiin taloudellista seuranta ja asiakkaiden tiedottamista. Hallinnollisesti tilapalvelulle tuli uusia kohteita, kun KOY Oikarinmäki ostettiin kunnan kiinteistöksi ja Hirvasen päiväkotivuokrattiin kunnan toiminnoille.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Asiakaspalaute, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtävänkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus, etätöyön lisääminen	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen	Isot muutokset teknisen toimen osalta sekä koronatilanne aiheuttivat ajoittaista kuormitusta. Etätöytävät toivat kuitenkin monia positiivisia vaikutuksia työskentelytapoihin	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Rakennusvalvonnan organisointi/järjestäminen, resurssipula normaalien työtehtävien järjestämiselle (ylityöt ja kuormitus). Määrärahojen riittämättömyys ja osaavan työväen löytäminen tilapäisten työjärjestelyjen hoitamiseksi. Minimaaliset henkilöstöresurssit (työnjako voi osoittautua mahdottomaksi), työssäjaksaminen.

Sisäinen valvonta:

Sähköinen arkistointi ja asianhallinta.

7200 Pelastustoimi

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-333 320	-336 330	0	-336 330	-336 633	-303
Toimintakate	-333 320	-336 330	0	-336 330	-336 633	-303

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Keski-Suomen pelastuslaitoksen palvelut ovat kehittyneet pelastustoimen organisaation sisällä ja tärkeimpien yhteistyötahojen välillä kiinteäksi toimintamuodoksi. Kuntamaksuosuudet ovat nousseet viime vuosina. Kuntien maksuosuudet määräytyvät ns. kapitaatio periaatteella (asukasluku perustainen maksuosuus).

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:
Kuntien maksuosuuksien kohtuuton ja ennakoimaton nousu.

Sisäinen valvonta:
Pelastuslaitoksen vuosisopimus

7300 Vesihuoltolaitos

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	362 380	361 700	0	361 700	386 626	24 926
Toimintakulut	-396 174	-419 600	0	-419 600	-415 313	4 287
Toimintakate	-33 794	-57 900	0	-57 900	-28 687	29 213

Suunnitelmapoistot €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärilaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele

jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kyynämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Hirvaskankaan alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Tavoitteena on pitää veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpitää mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisinta ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä.

Vesihuollon talouden elvyttämiseksi jatkettiin vesityöryhmässä läpikäytyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa kunnanvaltuuston päätöksen (14.12.2020 § 41) mukaisesti. Lisäksi selvitettiin kunnan omistaman viemäriverkoston hulevesitilannetta saneeraussuunnittelun pohjaksi. Hulevesiselvitystä tehtiin konsulttityönä ja JAMK:in opiskelija teki opinnäytetyötä konsulttityön ja käytännön maastoselvitysten pohjalta. Opinnäytetyö valmistuu vuoden 2022 aikana.

Vesihuoltolaitoksen hallinnon osalla koko kunnan alueen WSP-työ saatettiin loppuun. WSP tehtiin sekä kunnan vesilaitokselle, että yhteistyössä muille vesiosuuskunnille. Vesihuoltoasiantuntija toimii pääkäyttäjänä koko kunnan alueen WSP:iden ylläpitäjänä. Vesihuoltolaitoksen varautumissuunnitelmasta ja WSP:n hallinta- ja seurantakeinoista saadaan hyvää tietopohjaa vesihuoltolaitoksen vuosikellon laatimiselle, samoin kuin hulevesiselvitykseen pohjautuvasta saneeraussuunnitelmasta. Vuosikellon ja saneeraussuunnitelman valmistelua jatketaan vuonna 2022.

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäröinnistä. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2021 jäteveden käyttömaksuihin tuli 5 % korotus.

Käyttömaksut v. 2021:

Vesi: 1,86 e/m³ (alv 0 %), 2,31 e/m³ (alv 24 %).

Jätevesi: 2,61 e/m³ (alv 0 %), 3,24 e/m³ (alv 24 %)

Vesityöryhmän toimintaa on jatkettu vuonna 2021 toistuvan vesihuoltolaitoksen alijäämän korjaamiseksi ja toimintamallien muuttamista on käyty läpi yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Aiemmin vesiosuuskuntia on laskutettu käyttämästään vedestä ja alueeltaan johtamasta jätevedestä sen mukaisesti, mitä vesiosuuskunnat ovat itse laskuttaneet omia asiakkaitaan. Vesihuoltolain 15 §:n vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailuvollisuuden mukaisesti ”*Vesihuoltolaitoksen on oltava selvillä käyttämänsä raakaveden määrään tai laatuun kohdistuvista riskeistä sekä laitteistonsa kunnosta. Tässä tarkoituksessa vesihuoltolaitoksen on tarkkailtava käyttämänsä raakaveden määrää ja laatua, laitteistonsa kuntoa sekä vuotovesien määrää laitoksen vesijohto- ja viemäriverkostoissa.*” Vesityöryhmässä on edistetty tätä vesihuoltolain velvoitteen toteutumista asentamalla uusia mittarointeja puhdasvesi- ja jätevesiverkostoon, jotta saadaan kunkin vesihuoltolaitoksen alueelta tulevat todelliset kuutiomäärät selvitettyä. Näin nähdään myös, paljonko alueilta muodostuu hulevettä tai aiheutuuko erotus

esimerkiksi virheistä asiakastiedoissa. Vuoden 2021 aikana siirryttiin laskuttamaan vesiosuuskuntia todellisten puhdasvesi ja jätevesikuutiomäärien mukaisesti, eikä enää vesiosuuskuntien asiakaslaskutusten mukaisesti.

Vuoden 2021 aikana siirtolinjakulut jaettiin aiheuttajaperusteisesti kunkin siirtolinjaan jätevettä johtavan vesihuoltolaitoksen kesken, siinä suhteessa, missä ko. vesihuoltolaitos jätevettä siirtolinjaan tuottaa.

Kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen liittymättömiä kiinteistöjä liitettiin vesihuoltolaitoksen piiriin 5 kpl, joille tuli sekä vesi- että viemäri liittymä. Lisäksi 1 kiinteistö toiminta-alueen ulkopuolella liitettiin talousvesiverkostoon. Liittymättömien kiinteistöjen kartoitusta jatketaan vuonna 2022. Vesilaitoksen liittymismaksutulot kirjataan kunnan taseeseen.

Peltokankaan vedenottamon varavedensyötön rakentaminen Lanneveden verkostoon on otettu käyttöön 1.2.2019. Osuuskunta Lannevedeltä (Saarijärven vesihuolto Oy) on ostettu vettä vuoden 2021 aikana 8064 m³. Vuoden 2021 kulut ostovedestä yhteensä olivat 10130e (alv 0%). Alva-yhtiöltä ei ole vuoden 2019 jälkeen ollut tarvetta ostaa talousvettä, Lanneveden putken valmistuttua.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottamoita ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	Vesityöryhmä
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset Ylivuodot, häiriötilanteet	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajantasalla. Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	Vesityöryhmän työskentelystä tullut hyvää palautetta. Vesiosuuskuntien kanssa on muutoinkin aktiivista yhteistyötä. Jätevesimaksua nostettiin vuonna 2021 5 %. Vesiosuuskuntien laskutusperiaatteiden muuttaminen ja mittarointien asentaminen helpottaa hulevesien selvitystyötä jatkossa.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vesijohtoverkoston vanhimman osan kunto ja verkoston vuotolanteisiin liittyvät riskit. Pitkät välimatkat, vesilaitoksen antoisuus ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkvallan uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienten henkilöresurssien takia vesihuollon asiat siirtyvät ja asiat ei pysy ajan tasalla, hankkeiden edistäminen pitkittyy. Kloorauskaivojen ja huuhteluyhteiden puute vesiosuuskuntien yhdyshaaroista.

Sisäinen valvonta: Vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset

Merkittävimmät kustannukset vuonna 2021

JS Puhdistamo jätevesien käsittelymaksut	-72800 € (alv 0%)
Alva Yhtiöiden jätevesien johtaminen puhdistamolle	-139200 € (alv 0%)
Puhtaan veden ostaminen	-10130 € (alv 0%)

Kunnossapidettävää verkostoa:

Vesi -ja viemäriverkostoa kunnan vesilaitoksen alueella (keskustan alueella) **33km.**

Siirtolinjat:

Jyväskylä-Uurainen 12,7km. Uurainen - Kelloperä 3,7km. Pölykankaantie- Remulanraitti 4,5km. Uurainen-Peltokankaan vedenottamo 4,1 km. Siirtolinjoja yhteensä **25 km.**

Yhteensä koko verkosto 58km.

Vesilaitoksella on myös ylläpidettäviä jäteveden pumppaamoja 19 kpl sekä yksittäisiä kiinteistöpumppaamoja.

Vesihuollon laskutus:

Vesihuoltolaitoksen laskutus	Puhdasvesi m3	Jätevesi m3	Puhdasvesi €	Jätevesi €
Vesiosuuskunnat	22000	25000	41000	65000
Kunnan omat kiinteistöt	8700	8400	20000	22000
Muut asiakkaat	36300	35100	99000	87000
Yhteensä	67000	68500	160000	174000

Vesihuoltolaitoksen tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	25 915,98	26 526,62
Rakennukset	8 771,17	9 152,52
Kiinteät rakenteet ja laitteet	804 090,60	902 052,58
Koneet ja kalusto		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Sijoitukset		
Muut saamiset	59 570,20	59 570,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	86 656,10	52 484,13
Muut lyhytaikaiset saamiset	11 079,87	9 402,60
Rahat ja pankkisaamiset		
	996 083,92	1 059 188,65
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	2 002 922,83	1 927 051,64
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 873 252,29	-1 795 016,22
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-84 343,19	-78 236,07
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	505 828,36	555 931,07
Lainat julkisyhteisöiltä	1 407,10	4 222,87
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	301 986,06	276 820,74
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	53 992,07	53 782,78
Lainat julkisyhteisöiltä	2 815,77	2 815,77
Ostovelat	84 727,21	111 816,07
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		
Siirtovelat		
	996 083,92	1 059 188,65

Vesilaitostaseyksikkö
Tuloslaskelma

	Arvio 2021	Käyttö 2021	Käyttö 2020
	euroa	euroa	euroa
Liikevaihto	331 700	333 105,28	330 243,44
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	316 630	303 841,26	286 762,44
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	57 100	37 510,06	64 566,71
Palvelujen ostot	259 530	266 331,20	222 195,73
Henkilöstökulut	3 010	3 286,65	1 950,00
Palkat ja palkkiot	800	1 325,00	
Henkilösivukulut	2 210	1 961,65	1 950,00
Eläkekulut	2 190	1 946,95	1 950,00
Muut henkilösivukulut	20	14,70	
Poistot ja arvonalentumiset	99 000	102 843,35	112 448,65
Suunnitelman mukaiset poistot	99 000	102 843,35	112 448,65
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut	560	1 310,19	1 151,40
Liikelylijäämä (+) tai -alijäämä (-)	-87 500	-78 176,17	-72 069,05
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 300	-6 167,02	-6 167,02
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	6 300	6 167,02	6 167,02
Korvaus jäännöspääomasta			
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-93 800	-84 343,19	-78 236,07
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-93 800	-84 343,19	-78 236,07
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (-)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-93 800	-84 343,19	-78 236,07

VESILAITOSTASEYKSIKKÖ

RAHOITUSLASKELMA

	31.12.2021	31.12.2020
Toiminnan rahavirta		
Liikelyli-/alijäämä	-78 176,17	-72 069,05
Poistot ja arvonalentumiset	102 843,35	112 448,85
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 167,02	-6 167,02
Tulorahoituksen korjauserät		
	18 500,16	34 212,58
Investointien rahavirta		
Investointimenot-	-3 889,36	-34 470,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+		
	-3 889,36	-34 470,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	14 610,80	-257,42
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+	3 889,36	34 470,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-56 598,55	-54 250,55
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	0,00	0,00
	-52 709,19	-19 780,55
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-34 171,97	69 031,08
Korottomien velkojen muutos	-27 088,86	-51 191,48
	-61 260,83	17 839,60
Rahoituksen rahavirta	-113 970,02	-1 940,95

7400 Tuki- ja tilapalvelut

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	3 870 912	4 059 000	0	4 059 000	4 105 654	46 654
Toimintakulut	-3 193 445	-3 405 060	0	-3 405 060	-3 530 447	-125 387
Toimintakate	677 467	653 940	0	653 940	575 207	-78 733

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

TILAPALVELU

Toiminnan kuvaus:

Vuoden 2020 alussa perustettu tuki- ja tilapalvelut käsittävät kunnan kiinteistöjen hallinnon sekä kunnossa- ja ylläpidon, tukipalveluina liikuntapaikkojen ylläpidon sekä ruoka- ja siivouspalveluiden tuottamisen.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2021 painopisteenä oli kehittää tila- ja tukipalvelujen talouden / sopimusten hallinnointi, seuranta, raportointi ja tietojen ylläpito säännölliselle ja rutiininomaiselle tasolle. Rutiininomaiseen työhön pääsemiseksi luotiin laskentapohjia ja -malleja. Kaikkien kiinteistölaskujen tiliointi ja käsittely siirtyi tilapalvelun myötä pois käyttäjiltä, mikä lisäsi hallinnollisen työn määrää merkittävästi. Tilapalvelun hallinnolliset tehtävät jaettiin palveluinsinöörin, toimistosihteerin ja teknisen johtajan kesken. Kehitystyö pysähtyi palveluinsinöörin irtisanoutumisen myötä, mutta työtehtävät saatiin jaettua muun henkilöstön kesken siten, että työt pääsivät etenemään. Vuosi 2021 oli kokonaisuutena haastava koronatilanteen ja henkilöstövaihdoksien myötä.

Vuoden 2021 aikana päästiin seuraamaan kiinteistöjen sisäisten vuokrien määritystä ensimmäistä kertaa todellisiin tietoihin perustuen. Tilinpäätöksen perusteella vuoden 2021 talousarvio oli saatu laadittua vastamaan hyvin todellisuutta ja epämääräisistä käyttäjäarvioista on päästy eroon. Vuokria ei jouduttu enää tarkastamaan kesken vuotta uudelleen, kuten aiempina vuonna.

Pääasiassa kiinteistöjen kustannukset toteutuivat arvion mukaisina. Muutaman kohteen osalta jouduttiin tekemään hieman suurempia tasauslaskuja esimerkiksi koronapandemiasta aiheutuneen tehostetun siivouksen tai ennakoimattomien korjaustöiden vuoksi.

Vuoden 2021 aikana jäi kaksi kohdetta tyhjilleen, joiden käyttökustannukset jäivät tilapalvelun maksettavaksi (Jokilaiva, Hirvasen vanha koulu ja päiväkot). Molemmat kohteet on laitettu julkiseen myyntiin ja niiden jatkosuunnittelua jatketaan.

Henkilöstö sitoutui organisaatiomuutokseen kiitettävästi ja työnkuvia saatiin selkeytettyä, vaikka aivan kaikkia haasteita ei saatukaan ratkaistua. Koronapandemiasta huolimatta työt saatiin hoidettua hyvin ja uusien toimintamallien kehittämistä aloitettiin. Työpalavereita saatiin järjestettyä koronan aiheuttamista haasteista huolimatta. Toimialarajat ylittävää yhteistyön kehittämistä sekä työnkuvien ja yhteisten pelisääntöjen selkeyttämistä jatketaan.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Organisaatiomuutoksesta aiheutui henkilöstölle ylimääräistä työpainetta ja kuormitusta toimintamallien muuttuessa ja hallinnollisten tehtävien määrän lisääntyessä. Toiminnan muutos edellytti henkilöstöltä joustavuutta ja muutosvalmiutta sekä omatoimisuutta ja sitoutumista. Vuosi oli poikkeuksellinen myös koronapandemian vuoksi, mikä aiheutti omat haasteensa toiminnalle.

Sisäinen valvonta: säännölliset työpalaverit, talouden säännöllinen seuraaminen ja neljännesvuosikatsaukset, tarkkuus hankintojen kohdentamisessa ja ostolaskujen tiliöinnissä, yhteisten toimintamallien luominen

TUKIPALVELU

Toiminnan kuvaus: Tukipalvelut käsittävät kunnan kaikkien muiden toimialojen toiminnan edellyttämät tukipalvelut ja kunnan infran ylläpidon vaatiman työn. Näitä tukipalveluja ovat mm. ruoka- ja siivouspalvelut, liikuntapaikkojen ylläpito, puistojen ja katualueiden sekä muiden yleisten alueiden ylläpito. Myös kunnallisen vesihuoltolaitoksen edellyttämä resurssointi sisältyy tukipalveluihin, josta kulut jyvitetään sisäisenä laskutuksena ko. menokohdalle. Yksiköiden kuvaukset on eriteltyinä tarkemmin tämän toimintakertomuksen tekstissä.

Liikuntapaikkahoidon osalta toimintaa tuotettiin yhden vakituisen henkilön avulla ja kausiluonteisesti kiireavuksi palkataan määräaikainen työntekijä. Palkkamäärärahat varataan vuosittain täten 1,5 henkilölle. Uuraisten kunnan jatkuvasti kasvava liikuntapaikkaverkosto näkyy ylläpidon osalla ajoittain ongelmana keretä tuottaa palveluja. Yhteistyökumppanit (yhdistykset, seurat ja pk-yrittäjät) ovat edellytys liikuntapaikkaverkoston ylläpitämisessä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Organisaation rakenteellinen muutos (uusi tuki- ja tilapalvelu) aiheutti muutostarpeita myös hallinnollisesta ja taloudellisesta näkökulmasta. Laskutusten ja tiliöintien kanssa jouduttiin tekemään kovasti työtä, jotta menot kohdistuivat oikein. Tukipalvelujen sisäisen laskutuksen perusteiden luonti aloitettiin ja työtä jatketaan. Liikuntapaikkahoidon osalta hankaluutta on aiheuttanut tilaajaedustuksen puolella henkilöstövaihdokset, jolloin työtehtäviä on kohdistunut suoraan toteuttavalle taholle, eli tukipalveluille.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Koronapandemian vaikutus toimintaan ja pienet henkilöstöressurssit. Liikuntapaikkahoidon tuottamisen vastuunjaot ja taloudelliset näkökulmat. Lisäksi organisaatiomuutos aiheutti henkilöstölle ylimääräistä opettelua uusien toimintamallien opettelussa ja vanhoista tottumuksista luopumisessa. Toiminnan rajapintojen vastuiden epäselvyys ylläpitoa tilaavan vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen välillä aiheutti ajoittain hankaluutta. Historiasta epäselvinä siirtyneet vastuut eivät ole kaikilta osilta selkeitä. Yhden henkilön varassa oleva ylläpitopalvelu on haavoittuvainen, eikä toiminnan tuottamiselle ole mietittynä vaihtoehtoja.

Sisäinen valvonta: työpalaverit, talouden säännöllinen seuraaminen ja tarkkuus hankintojen kohdentamisessa, nopea reagoiminen ja asioihin puuttuminen.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUYKSIKKÖ

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 229 975	1 426 270	0	1 426 270	1 342 253	-84 017

Toimintakulut	-1 219 023	-1 292 190	0	-1 292 190	-1 343 921	-51 731
Toimintakate	10 952	134 080	0	134 080	-1 668	-135 748

Toiminnan kuvaus:

Ruokapalvelu ja siivouspalvelu tuottavat ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Lounaita valmistetaan n. 950 / päivä. Koulukeskuskeittiössä valmistetaan kaikkien koulujen ateriat. Palvelukeskuskeittiössä valmistetaan mm. kaikkien päiväkotien ateriat. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittiöistä, on Hirvasen koululla, Kynnämöisten koululla, Höytiän koululla, Pikkulan päiväkodilla ja Hirvasen päiväkodilla. Lisäksi ruokaa toimitetaan Uuraspajaan sekä yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 25 hlöä). Palvelukeskuksessa on neljä eri osastoa. Ruoan toimittaminen Päiväkotitouhula Kädenjälkeen päättyi elokuussa 2021. Siivouspalvelu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun ja Höytiän esikoulun (päiväkotitouhula Helmessä) siivous on ulkoistettu.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Päiväkotitouhula Kädenjäljen toiminta siirtyi Uuraisten kunnan järjestettäväksi ja samalla sieltä siirtyi osa-aikainen siivooja kunnan siivouspalveluun. Hän siivoaa Hirvasen päiväkodin ja käy Hirvasen koululla tiskiapulaisena. Muutoksen myötä Hirvasen päiväkodin lapsimäärä kasvoi oleellisesti. Palveluvastaava ei enää ehdi siivota päiväkotia, vaan hän hoitaa päiväkodin ruokapalvelun tehtävät. Yksityisen Touhula Kädenjäljen lopettaminen aiheutti kuitenkin ruokapalvelun kokonaisasiakasmäärän laskua. Myös vanhustyössä oli asiakkaita arvioitua vähemmän. Esim. Ruskolan ja Rinteelän yhteisasiakasmäärä oli alle arvioidun 3402 kokopäivä ateriapakettia. Se on 48 104 € tuloja vähemmän, kuin arvioitu. Kotiin kuljetettavia aterioita oli 2008 kpl alle arvioidun ja se on 13 554 € tuloja alle arvioidun. Kaiken kaikkiaan asiakasmäärässä oli vuoden aikana suuria vaihteluita ja ruokapalvelun tulot jäivät reilusti alle arvioidun. Kouluilla siivottiin tehostetusti koko vuosi ja sen vuoksi siivouksen toimintakulut, kuten myös toimintatuotot olivat arvioitua suuremmat. Siivouspalvelulle on tullut uusia siivouskohteita ja riittävän henkilöstöresurssin saavuttamiseksi palkattiin oppisopimuksella siivooja v. 2022 loppuun asti.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius	Esimiesvartit, palaverit	Tehdään suunnitelmat ja ohjeet poikkeusolojen varalle, koulutusta uusien ohjelmien käyttöön

<p>Innostunut, työn kehittämisestä kiinnostunut henkilöstö</p> <p>Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat</p> <p>Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut</p>	<p>Kehityskeskustelut, palaverit, kehityspäivä</p> <p>Suunnittelupalaverit, palaverit, kehityspäivä</p> <p>Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys</p>	<p>Henkilöstöä hyödynnetään toiminnan ja käytännön töiden suunnittelussa ja kehittämisessä</p> <p>Siivouspalvelun kehittämistyö jatkuu. Tehdään selkeät työhohjeet, päivitetään palvelukeskuksen siivousmitoitus</p> <p>Jokaiselta toimipisteeltä pyydetään palautetta ruokapalveluista 1 krt / v. Jokaisen toimipisteen ruokaryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa</p> <p>Kiinnitetään huomiota erityisesti ulkoistettujen siivouspalvelujen laadunvalvontaan. Pidetään tilaajan ja palvelun tuottajan välisiä palautepalavereita.</p>
<p>Toteutuminen</p>	<p>Päivitettiin toimintaohjeet karanteenissa olevien oppilaiden ruokannosten tilaamiseen/toimittamiseen. Helmikuussa alettiin tarjoamaan välipalaa myös koulukeskuksessa. Ruokapalvelussa otettiin uusi ns. reseptiohjelma käyttöön, siihen koulutusta ja perehtymistä. Tulevalla sotemuutoksella on suuri vaikutus ruokapalveluun ja siitä tiedotettiin ja keskusteltiin varsinkin palvelukeskuskeittiössä. Koulukeskuskeittiössä alustavaa suunnittelua sotemuutoksen jälkeiseen toimintaan. Siivouspalvelussa työnsujuvuus ja työilmapiiri vaatineet erityishuomiota ja käytiin useita esimies/alainen keskusteluja. Päädettiin ulkopuolisen työnohjauksen järjestämiseen, joka alkaa heti v.2022 alussa. Ei ryhdytty mitoittamaan yksittäisiä siivouskohteita, vaan pyydettiin tarjous kaikkien kiinteistöjen siivousmitoituksista, mitoitusten toteutus heti v. 2022 alussa. Pääsääntöisesti tyytyväisiä asiakkaita kunnan omien palvelutuottajien osalta. Hirvasen koulun siivouksesta pidettiin tilaajan ja palvelun tuottajan välisiä palautepalavereita laadullisten ongelmien takia.</p>	

Tavoite	Mittari	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
kustannusten maltillinen kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	2,97 €	3,40 €	2,98 €	3,35 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	20,52€/m ² /v (8.8.2019 alk. 20,42€/m ² /v) (19.11.2019 alk. 19,84€/m ² /v)	22,31€/m ² /v	20,27€/m ² /v.	23,58 €/m ² /v.
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen	Tuotettujen aterioiden määrä	297986	246632	306755	279121
	siivousneliöt (ei huomioi siivouskertoja)	15 050,8m ² (8.8.2019 alk. 15 125,3m ²) (19.11.2019 alk. 15 568,6m ²)	17 005 m ²	17 324 m ²	17 227 m ²

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Koronan vaikutus toimintaan, talouteen ja terveyteen. Aluehallintovirasto teki tammikuussa siivouspalvelussa biologiset tekijät työsuojelutarkastuksen. Työnantajan velvollisuus on turvata työntekijän terveyttä työssä, myös koronavirusepidemian aikana. Työsuojeluviranomainen on laatinut tiedotteen työnantajan velvoitteesta arvioida koronaviruksesta aiheutuvat terveysriskit. Työsuojelun vastuualue valvoo, että työskentely työpaikalla on turvallista ja terveellistä myös koronavirusepidemian tilanteessa.

Varsinkin siivouspalvelussa välillä tilanteita, joissa haasteellista saada henkilöstömäärä riittämään. Koulujen koko vuoden kestänyt tehostettu siivous lisäsi työntekijöiden tarvetta.

Korona aiheutti edelleen epävarmuutta myös ruokapalvelussa. Pyrittiin turvaamaan varsinkin valmistuskeittiöiden toiminta minimoimalla niiden välinen liikkuminen. Ruokapalvelun viidessä palvelukeittiössä työskennellään yksin, joten sijaistaminen saatava järjestymään.

Sisäinen valvonta:

Koronaohjeistusten laatiminen ja niiden noudattaminen erilaisissa tilanteissa. Kiinnitetty huomiota ulkoistettujen palvelujen laadunvalvontaan. Siivouspalvelussa työnsujuvuus ja työilmapiiri vaatineet erityishuomiota. Talouden toteumaa seurattu kuukausittain.

7500 Liikenneväylät

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 606	1 300	0	1 300	3 510	2 210
Toimintakulut	-177 022	-219 300	0	-219 300	-227 262	-7 962
Toimintakate	-175 416	-218 000	0	-218 000	-223 752	-5 752

Suunnitelmapoistot €
Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Liikenneturvallisuuden parantaminen rakennus- ja kunnossapitotoimin. Vuoden 2021 aikana katuvaloverkko pysyi hyvässä käyttökunnossa, uusia valaisimia hankittiin Leppätielle, joiden asennus tehdään vuoden 2022 aikana. Yksityistieavustuksiin oli varattu määrärahoja 45 000 euroa vuodelle 2021. Yksityistieavustusperiaatteita uudistettiin vuoden 2021 hakuprosessissa.

Talvikaudet 2020-2021 sekä 2021-2022 olivat erittäin runsaslumisia ja talousarvioihin varatut määrärahat katujen ylläpidon osalla ylittyivät. Vastaavasti näitä edeltävät vuodet ovat vähälumisuuuden takia alittuneet, joten noin 5 vuoden ajanjaksolla varattu määräraha edustaa hyvin keskiarvoa. Vakavilta onnettomuuksilta vältyttiin, ja hoitotasot saatiin pidettyä hyvänä. Kesäaikaisen ylläpidon osalla hiekkatiestön ylläpitotasoa nostettiin, joka aiheutti pienen kululisäyksen lanausten ja suolausten osalta.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Kunnossapito Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät Onnettomuuksien määrän vähentäminen	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet Onnettomuuksien määrä	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen	Katuvalojen energiankulutusta saatiin tiputettua merkittävästi elohopealamppujen vaihtamisella ledeiksi. Hiekkatiestön kuntoa pyrittiin parantamaan säännöllisillä huoltokierroksilla ja ylläpitoa tehostettiin kohdistetuilla tarvelanauksilla. Hiekkatiestön hoidossa käytettiin useampaa urakoitsijaa.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Poikkeukselliset sääolosuhteet jatkuvan jäätymisen ja sulamisen takia ja sen aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Vanhan hiekkatiestön puutteelliset kerrosrakenteet ja siitä syntynyt korjausvelka. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute ylläpidossa, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa).

Sisäinen valvonta:

Kunnossapitosopimukset ja niiden valvonta

7600 Puistot ja muut alueet

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-9 663	-17 000	0	-17 000	-21 611	-4 611
Toimintakate	-9 663	-17 000	0	-17 000	-21 611	-4 611

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö.

Kunnan teknisellä toimella ei ole osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritään tekemään työllistämistukisten avulla. Talousarvioehdotuksessa on varattu ”tukipalvelut”- kustannuspaikan alle työllistämistukisten palkat.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä uusitaan vuosittain ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttäen siten, kun se resurssien puolesta on mahdollista. Kunnan asemakaava-alueiden puistoalueista tuli runsaasti palautetta kuntalaisilta ja yleisten alueiden viihtyvyyden parantamista tuotiin esiin. Rakennusrekisterihankkeen määräaikainen työntekijä otettiin osittain mukaan viheralueiden ylläpitotöihin hänen ammattiosaamistaan hyödyntäen. Hänen avullaan uusittiin paikoin istutuksia, poistatettiin vieraslajeja ja uusittiin rinnerakenteita. Uudishankkeen laajennettiin Leinikin-puiston käytettävyyttä rakentamalla mölkky-/petankkikenttä. Nämä tehdyt uudistukset aiheuttivat pieneltä osin talousarvion ylityksen varattuihin määrärahoihin nähden.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen	Ulkovälineitä kunnostettiin omana työnä ja leikkikenttien kuntoa kartoitettiin. Panostettiin pienillä istutustoilla kirkonkylän ja kiinteistöjen piha-alueiden viihtyvyyteen. Osittain tehtiin asemakaava-alueiden puistoalueiden raivauksia (Pikku-Kuukan ranta) ja sitä pyritään jatkamaan.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Pienet henkilöstöresurssit, vanheneva laitekanta, käyttäjien loukkaantumisriski, yleisten alueiden viihtyvyyden heikentyminen, lahopuiden aiheuttamat myrskyvahingot.

Sisäinen valvonta:

Säännölliset tarkastukset

7700 Sorakuopat

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	12 073	30 000	0	30 000	24 416	-5 584
Toimintakulut	0	0	0	0	-2 320	-2 320
Toimintakate	12 073	30 000	0	30 000	22 096	-7 904

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoa Rajalan tilalla Höytiällä

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuopat pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä. Otettava maa-aines alkaa käymään vähiin ja uuden lupahakemuksen valmistelu on alkanut. Samalla tutkittiin kallioaineksen laatu mahdollista louhimista ajatellen.

Strategiset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2020	TA 2021	TP 2021
- Sorakuopat pidetään tuotannollisessa käytössä - Rajala	ottomäärä tn/vuosi	e/v (alv 0%)		
	13750 tn v. 2020	12073	30000	24416
	27745 tn v. 2021			

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoa paikkojen lupa-asiat. Soranottoon soveltuvat maa-aineksen väheneminen.

Sisäinen valvonta:

- sopimukset
- lupaehtojen valvonta

YMPÄRISTÖJAOSTO

7800 Ympäristötoimi

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA -muutokset	TA 2021 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	65 204	50 000	0	50 000	72 274	22 274
Toimintakulut	-144 846	-157 080	0	-157 080	-141 511	15 569
Toimintakate	-79 642	-107 080	0	-107 080	-69 237	37 843

Suunnitelmapoistot €

Laskennalliset erät €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja, Rakennustarkastaja, Ympäristösihteeri

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosyksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisäateisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (L kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävnsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua, vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa. Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Ympäristötoimessa jatkettiin v. 2019 alkaneita työjärjestelyitä ja henkilöstömuutoksia. Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät ostettiin ostopalveluna Saarijärven kaupungilta. Palveluinsinöörin tehtäviin kuuluivat tilapalvelun kehittämisen ja teknisen hallinnon tehtävien lisäksi mm. rakennusvalvonnan avustavat tehtävät. Nämä tehtävät täytyi loppuvuodesta kuitenkin jakaa teknisen toimen työntekijöiden kesken tilapäisesti loppuvuodesta 2021 palveluinsinöörin siirtyessä muualle. Teknisen toimen hallinnon ja ympäristötoimen osalta ympäristösihteerin virkaa muutettiin

v. 2020 ympäristösihteeri/vesihuoltoasiantuntijaksi, josta 60 % on ympäristösihteerin virkatehtäviä ja 40 % vesihuollon ja teknisen toimen hallinnollisia tehtäviä.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Työjärjestelyt ja rakennusvalvonnan uusien toimintamallien käyttöönotto, pienet henkilöstöresurssit.

Sisäinen valvonta:

- Rakennuslupa-asiakirjat
- maankäyttösopimukset ja maanhankinta-asiakirjat
- tilojen osto- ja myyntiasiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat, lupa-asiakirjat
- kaavoitukseen liittyvät asiakirjat

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa maankäyttö- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaisista rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävät hoidettiin ostopalveluna yhteistyössä Saarijärven kaupungin kanssa ja rakennustarkastaja oli Uuraisten kunnan käytössä noin kahtena päivänä viikossa. Lupapäätöksiä tehtiin jouhevasti viikkorytmillä yhteistyössä Uuraisten organisaation kanssa. Hallinnollisten töiden osalta hoidettiin vain välttämättömät tehtävät eikä toiminnan kehittäminen esimerkiksi sähköisen arkistoinnin ja digitoinnin tai rakennusjärjestysuudistuksen osalta edennyt vuonna 2021. Rakennustarkastajan ostopalvelusopimuksessa löydettiin hyvä toimintamalli Saarijärven kaupungin kanssa. Toimintatapa on osoittautunut hyväksi ja kustannustehokkaaksi. Kunnan kiinteistörekisterin ajan tasalle saattaminen aloitettiin ja ensimmäiset maastotyövaiheet saatiin tehtyä ja muutokset vietyä verottajalle.

Rakennusvalvontataksoja ei korotettu vuonna 2021 vaikka tarvetta rakennusvalvonnan kannattavuuden parantamiseen olisi mm. korkeiden ohjelmistokulujen vuoksi. Kannattavuudessa päästiin tästä huolimatta selvästi parempaan tulokseen aiempiin vuosiin verrattuna. Merkittävin säästö toimintakuluissa saatiin edellisvuotta pienemmissä henkilöstökuluissa. Rakennusvalvonnan lupamäärät kasvoivat aiempiin vuosiin verrattuna ja hankkeista kertyi lupamaksuja odotettua enemmän. Rakentaminen tulee oletettavasti jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulleiden ja vireillä olevien uusien kaavoitushankkeiden myötä.

Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteen kautta on tällä hetkellä 99 prosenttista, mutta rakennustarkastajaa työllistää paljon hakemusten täytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu ovat saaneet pääsääntöisesti kiitosta asiakkailta.

Vuoden 2017 alusta pysyvästi säilytettävät rakennusluvut on tullut arkistoida sähköisesti Lupapisteen kautta (Arkistolaitoksen päätös 13.5.2016). Arkistointiprosessin

käynnistäminen on viivästynyt resurssipuutteen vuoksi, mutta työ saatiin käynnistettyä Saarijärven kaupungin yhteistyön kautta ja sitä jatketaan.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
	Arviointikriteeri: 1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus 2. Matalan kynnyksen asiointi 3. Tasapuolinen kohtelu	1. Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyynnöt, toimivat sähköiset palvelut 2. Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu 3. Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkintojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)
Toteutuminen	Rakennusvalvonnan lupien haku sekä yleinen ohjaus ja neuvonta tapahtuu lähes 100 prosenttisesti sähköisesti. Koronapandemiasta sähköinen asiointi lisääntyi myös neuvonnan osalta. Asiakkaat ja hankkeiden asiantuntijat ovat tottuneet käyttämään sähköistä luvanhakujärjestelmää.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Epävarmuustekijänä oli teknisen toimen sisäiset muutokset ja henkilöstövaihdokset sekä rakennusvalvontapalvelun yhteistyösopimuksen määräaikaisuus.

Ympäristönsuojelu

Toiminnan kuvaus: Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä. Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Toiminnan painopisteet on n.50 % lupien valmistelu ja päätösten teko. Luvanvaraisten toimintojen valvontaan on kulunut noin 40 % toiminnasta ja 10 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on 60 % työaikaresurssi kokoaikatyöstä. Ympäristösuojelulain uudistuksen myötä painopiste siirtyy jatkossa yhä enemmän valvontatyöhön, joka tulee olla suunnitelmallista ja säännöllistä. Tähän on laadittu 2017 lain vaatima valvontasuunnitelma, jonka mukaisesti on ympäristöluvanvaraisia toimijoita valvottu. Valvontasuunnitelmaan perustuvasta valvonnasta peritään ympäristösuojelutaksan mukaisia valvontamaksuja, joilla voidaan kattaa osin ympäristönsuojeluyksikön kustannuksia. Valvontakäyntejä tehtiin v. 2021 9 kpl.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on ollut mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa uudistuneen jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Sekä toiminta-alueen että haja-asutusalueen jätevesiasiat työllistivät ajoittain vuoden 2021 aikana, oli sekä tarkastuskäyntejä että neuvontapyyntöjä.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristönsuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Ympäristövalvonta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2021
	Arviointikriteeri: 1. Ympäristö-, maa- aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti 2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen 3. Asiantuntijuus	1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista 2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa- aines-, YSL- ja

		<p>vesilain mukaiset tarkastukset</p> <p>3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö</p>
Toteutuminen	<p>Valvontakäynnit suoritettiin suunnitellusti ja vireillä olevat luvat ja ilmoitukset saatiin käsiteltyä sujuvasti. Muita tarkastuskäyntejä tehtiin koronatilanteen salliessa. Isompien projektien, kuten vesiensuojeluhankkeiden, valvontasuunnitelman ja pohjavesiensuojelusuunnitelman päivittäminen ym. viivästyi valvontatyön vuoksi. Koulutuksiin osallistuttiin työtilanteen salliessa.</p>	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on työajan puute työtehtävien lisääntyessä lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen (uusi YSL ja sen 3. muutos).

Sisäinen valvonta vuodelle 2021

Toimiala: Ympäristötoimi

Sisäisen valvonnan painopistealueet:

- rakennuslupa-asiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat